

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та національної безпеки
Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ГОСПОДАРЧУК ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 351.75

(індекс)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело _____ О.В. Госплodarчук

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:

Вилгін Євген Аркадійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

доктор наук з державного управління, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри _____

№ __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище ,ім'я, по батькові)

«__» _____ 20__ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____ захистив (ла)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ЕСТС _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище ,ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ

Господарчук О.В. Взаємодія національної поліції з органами місцевого самоврядування. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування». – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

В кваліфікаційній роботі досліджуються теоретичні основи взаємодії правоохоронних органів з органами місцевого самоврядування в питаннях життєдіяльності та розвитку територіальних громад. Проаналізовано актуальні аспекти організації правоохоронного процесу, безпечкових заходів на рівні країни та територіальних громад. Запропоновано напрями удосконалення механізму взаємодії національної поліції та місцевих влад в умовах демократизації публічного управління та адміністрування. Зроблено акценти на успішному досвіді зарубіжних країн в питанні формування взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування та шляхах його застосування в Україні.

Ключові слова: безпека, громадська безпека, публічна безпека, органи місцевого самоврядування, національна поліція, територіальна громада.

SUMMARY

Hostchuk O. Interaction of the National Police with local self-government bodies. – Manuscript.

Qualification work for the master's degree in specialty 281 – "Public administration and administration". – Polissa National University, Zhytomyr, 2021.

The qualification work examines the theoretical foundations of interaction between law enforcement agencies and local self-government bodies in matters of life and development of territorial communities. The actual aspects of the organization of the law enforcement process, security measures at the level of the country and territorial communities are analyzed. The directions of improvement of the mechanism of interaction between the national police and local authorities in the conditions of democratization of public administration and administration are proposed. The emphasis was placed on the successful experience of foreign countries in the formation of police interaction with local self-government bodies and ways of its application in Ukraine.

Keywords: security, public security, local self-government bodies, national police, territorial community.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....	8
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	15
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМА.....	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.6
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.4
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

Процес впровадження та реалізації норм прямого народовладдя на всіх рівнях публічного адміністрування передбачає розбудову демократичних принципів та форм взаємодії правоохоронних органів з органами місцевого самоврядування та населенням територіальних громад. Від результативності такої взаємодії залежить успішність реалізації адміністративно-територіальних реформ, активність діяльності інститутів громадянського суспільства, ступінь публічної безпеки розвитку територіальних громад, модернізація інституцій місцевого самоврядування.

Переваги поліції муніципального рівня базуються на її максимальній самостійності в механізмах прийняття управлінських рішень в питаннях правопорядку та безпеки території і населення громади, в повній підпорядкованості інтересам і потребам безпосередніх мешканців громад, в прозорості і відкритості правоохоронних і безпекових дій та заходів, в можливості мати постійну комунікацію та взаємозв'язок з місцевими владами. На муніципальні поліцейські інститути набагато складніше буде здійснити тиск вищестоящим інстанціям, змусити їх займатись нетиповими функціями, приписками, штучним покращенням показників оперативної та правоохоронної діяльності.

Ефективність їх роботи буде оцінюватись не владою, в особі поліцейських управлінь, а населенням територіальних громад виходячи з показників ступеня задоволення населення правоохоронними та безпековими заходами. Кадри для поліції громади будуть підбиратись із числа мешканців громад з високою ступінню активної громадянської позиції, які будуть мати реальну можливість проконтролювати дії пересічних громадян та органів влади максимально наближено до процесу життєдіяльності та публічного адміністрування. Формування демократичних основ функціонування інститутів поліції в територіальних громадах України є нагальним питанням національної безпеки, соціальним процесом розвитку місцевого самоврядування.

Проблеми реформування системи органів правопорядку на різних рівнях публічного адміністрування піднімаються в наукових працях відомих зарубіжних та вітчизняних вчених, а саме в фундаментальних дослідженнях функціонування інститутів поліції в працях О. Вілсона, С. Гарінга, Т. Джонса, Х. Накахара, М. Саліма, Р. Фрайдмана, О.В. Батраченка, О.І.Довганя, І.В.Зозулі, О.В.Бандурка, І.В.Версеєєнка, І.П.Голосніченка, В.К.Гіжевського, А.Т.Комзюка, В.В.Малікова та інших вчених. Однак нове законодавство про національну поліцію, місцеве самоврядування, муніципальне законодавство потребують уточнення багатьох наукових питань та практичних аспектів взаємодії поліцейських інститутів з органами місцевого самоврядування.

Метою кваліфікаційної роботи є ґрунтовне дослідження впливу процесу взаємодії національної поліції з органами місцевого самоврядування на реалізацію реформ в сфері публічної безпеки та правопорядку, захисту прав і свобод мешканців територіальних громад . Для досягнення поставленої мети були поставлені завдання:

- дослідження теоретичних основ забезпечення взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування;
- визначення напрямів призначення правоохоронних інститутів в державі та територіальних громадах;
- аналізу практичних аспектів зарубіжного досвіду інституціонального забезпечення діяльності поліцейських структур у взаємодії з місцевими владами;
- характеристики української практики діяльності органів поліції на різних рівнях публічного адміністрування;
- дослідження нормативно-правових змін у забезпеченні взаємодії національної поліції з органами місцевого самоврядування та мешканцями громад;
- визначення шляхів та напрямів взаємодії інститутів поліції та громадянського суспільства на місцевому рівні.

Об'єктом дослідження є процес взаємодії органів національної поліції з місцевими владами в територіальних громадах.

Предметом дослідження є актуальні питання вдосконалення механізмів та інструментів взаємодії інститутів поліції з органами місцевого самоврядування.

В роботі було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання а саме структурно-функціональна характеристика системи функціонування органів поліції та органів місцевого самоврядування, кількісний і якісний аналіз рівня взаємодії національної поліції та місцевих влад в питаннях публічної безпеки та правопорядку, статистичні та аналітичні при характеристиці послуг поліції, наукового абстрагування при вивченні зарубіжного досвіду діяльності поліції громад, аналізу і синтезу при визначенні субординації в категоріальному апараті тощо.

Інформаційна база кваліфікаційної роботи була забезпечена аналізом нормативно-правових актів з питань взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування, а саме Конституції України, закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про Національну поліцію», були використані також статистичні матеріали, монографії зарубіжних та вітчизняних вчених, соціальні мережі тощо.

За результатами наукового дослідження опубліковано три наукові праці.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Значні темпи росту злочинності та факти масового порушення правопорядку в територіальних громадах відображають неефективність співпраці між органами державної влади, місцевого самоврядування, національною поліцією та іншими правоохоронними структурами. Зростання потреби в посиленні публічної безпеки громадян та територій потребує розробки системи заходів по впровадженню ефективних механізмів взаємодії органів місцевого самоврядування та національної поліції.

Для результативності взаємодії органів місцевого самоврядування з національною поліцією потрібна об'єктивність оцінки ефективності сучасних механізмів функціонування поліцейських підрозділів в закордонних громадах та якості впливу органів місцевого самоврядування на діяльність зарубіжних правоохоронних органів. Так, проаналізувавши динаміку розвитку інститутів поліції в громадах та динаміку посилення співпраці з органами влади, дозволить провести аналогії, показати альтернативи взаємодії, оцінка кількісних показників результатів діяльності органів правопорядку в громадах демократичних країн забезпечить вироблення спеціальних рекомендацій для організації взаємодії органів місцевого самоврядування та національної поліції на регіональному та місцевому рівнях.

Верховенство права це найважливіша функція і завдання держави, яку реалізують всі органи публічної влади та органи правопорядку є метою правового та адміністративного врегулювання суспільних відносин, забезпечення публічної безпеки, захисту громадян, реалізації виконавчих актів, формування конституційно-правових механізмів діяльності органів публічної влади тощо. Завдання забезпечення правопорядку та публічної безпеки в країні в цілому та територіальних громадах, це основні функції правоохоронних органів, які виконуються відповідно до основних положень Конституції

України, Закону України «Про місцеве самоврядування» та Закону України «Про національну поліцію» [18,25,26].

Конституційно-правовий механізм забезпечення правопорядку формується відповідно до мети створення правової держави та демократичних принципів побудови суспільства. Структура такого механізму обумовлена динамічними та статичними компонентами, які систематично формують об'єкт, суб'єкти, зміст та інструменти правопорядку. Всі органи публічної влади беруть участь у правоохоронному механізмі в тій чи іншій ступені, що проявляється в забезпеченні правопорядку і публічної безпеки в надзвичайних ситуаціях, при загрозах для життя, здоров'я, прав та свобод громадян. Діяльність такого механізму пов'язана з необхідністю інституційного забезпечення функцій правоохоронних органів, компетентністю та своєчасністю впровадження заходів захисту конституційних прав громадян і забезпечення правопорядку [25].

При умові професійного, якісного і злагодженого виконання комплексу заходів правоохоронними органами, які мають специфіку в кожній окремій громаді, в різних ситуаціях, дозволить забезпечити реалізацію положень Конституції України, що гарантує відповідні права і свободи особистості, забезпечення законності і правопорядку на всіх рівнях, активізації ролі поліції в забезпеченні правопорядку та реалізації владних повноважень не тільки державними, а й місцевими органами публічної влади [25].

Таким чином, забезпечення правопорядку є найважливішим конституційним завданням органів місцевого самоврядування, причому таке завдання для них, як обґрунтовано зазначається вітчизняними і зарубіжними дослідниками, є одним з головних. В умовах завершення процесу децентралізації потрібно максимально ефективно залучати успішний досвід західних країн, де в забезпеченні правопорядку провідна роль належить органам місцевого самоврядування, які виконують функцію забезпечення правопорядку як частина загальнодержавної завдання в межах конкретного муніципального рівня. Конституційне положення про те, що органи місцевого

самоврядування здійснюють охорону громадського порядку, конкретизується в Законі України «Про місцеве самоврядування», відповідно до якого охорона громадського порядку на територіях територіальних громад повинна забезпечуватись органами місцевого самоврядування у взаємодії з правоохоронними органами, тобто національною поліцією [26].

Безпосередня організація процесу забезпечення правопорядку на регіональному і місцевому рівнях реалізується підрозділами поліції. Разом з тим, муніципальні органи та органи місцевого самоврядування зачасту перекладають значну частку відповідальності за охорону правопорядку на центральні органи влади, хоча переважна більшість проблем стосується місцевого рівня. Таким чином, організація ефективної взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування, конструктивна співпраця спрямована на забезпечення безпеки, правопорядку і реалізацію конституційних прав громадян, які проживають в територіальних громадах, це основне завдання Національної поліції [18].

Правове забезпечення, що регулює питання взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування повинно базуватись на принципах взаємодії і співпраці, захисту прав і свобод громадян, підтримки розвитку громадських ініціатив в сфері попередження правопорушень і забезпечення правопорядку. Активна позиція національної поліції в питаннях комунікації та взаємодії з муніципальними органами полягає в широкому сприянні державним і місцевим органам, депутатам представницьких органів різних рівнів, кандидатам на виборні посади місцевого самоврядування, посадовим особам, членам виборчих комісій, комісій з референдумів, представникам громадських об'єднань у здійсненні їх законних дій. Особливо важливого значення набуває функція інформування посадових осіб місцевого самоврядування про стан правопорядку на відповідній території, забезпечення спільно з представниками місцевих органів влади організації масових заходів, безпеки громадян і громадського порядку тощо.

Органи місцевого самоврядування мають забезпечити спільне ведення обліку витрат на реалізацію покладених на поліцію обов'язків по охороні громадського порядку і забезпечення публічної безпеки. Закон України «Про національну поліцію» визначає категорії посадовців, зобов'язаних звітувати перед законодавчими та представницькими органами муніципальних утворень та громад [18].

В їх число входять - звіти уповноважених осіб поліції перед населенням, керівників поліцейських органів на регіональному та територіальному рівнях, інформація про напрями взаємодії з іншими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, інститутами громадського суспільства, об'єднаннями та організаціями. Ефективність функціонування територіальних органів поліції залежить від якості взаємодії з різними рівнями владних структур, в тому числі з органами місцевого самоврядування та якості нормативно-правового забезпечення інструментів та критеріїв оцінки спільної результативності.

Якісні і кількісні показники, що відображають реалізацію окремих форм та напрямків їх взаємодії і які формуються в певних сферах можна поділити на організаційно-правові, правоохоронні і консультативно-інформаційні. Також, ефективність взаємодії залежить від ступеня організаційно-аналітичної підготовки та матеріально-технічної бази публічного управління правоохоронною діяльністю, здатності керівників підрозділів поліції і муніципальних органів проконсультувати та організувати процес взаємодії. Потрібно враховувати, що такий процес здійснюється через ефективний обмін інформацією про стан правопорядку і заходи щодо його забезпечення, спільну розробку комплексних цільових програм і проведення окремих заходів, формування в поліції і органах місцевого самоврядування підрозділів, які відповідають за питання їх взаємодії щодо забезпечення правопорядку на території громади.

Важливими інструментами та формами співпраці є участь представників територіальних органів в координаційних нарадах керівників поліції, спільна

підготовка та узгодження проєктів нормативно-правових актів, взаємна участь в засіданнях і нарадах, що проводяться в територіальних громадах і поліцейських органах, участь представників поліції в роботі міжвідомчих комісій та нарад, проведення спільних заходів з підвищення кваліфікації, спільна профілактична робота [1].

Актуальним є питання підпорядкованості органів поліції різних рівнів органам виконавчої влади, без якої не можна досягти узгодженості дій, консолідації зусиль, продуктивності використання ресурсів в забезпеченні правопорядку. за допомогою органів місцевого самоврядування залучити громадськість до забезпечення правопорядку і безпеки. Прийняття муніципального кодексу буде сприяти комплексному вирішенню питань субординації та підпорядкування, ролі інститутів громадянського суспільства в правоохоронному процесі, що якісно позначитися на профілактиці та мінімізації протиправних дій [27].

Позитивно вплине на співпрацю прийняття муніципальних програм посилення публічної безпеки населення територіальних громад. Метою таких програм є активізація участі всіх суб'єктів організації правоохоронного процесу у формуванні дієвої системи профілактики злочинів та правопорушень на території територіальної структури, запобіганню терористичній та екстреміській діяльності тощо [5].

Програма безпеки населення територіальних громад повинна бути спрямована на розв'язання наступних завдань:

- попередження терористичних дій і підвищення захищеності об'єктів соціальної сфери та місць з масовим перебуванням людей;
- впровадження засобів спостереження та оповіщення про правопорушення, забезпечення оперативного прийняття рішень з метою підтримання правопорядку і безпеки громадян;
- профілактика і попередження проявів екстремізму, расової та національної дискримінації;

- забезпечення зайнятості неповнолітніх з метою профілактики їх протиправної поведінки;
- забезпечення готовності поліцейських органів до запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру [6].

Керівники територіальних громад повинні зробити акценти на участь у координації діяльності органів поліції, створення поліцейськими органам необхідних умов для більш результативної роботи, формування відповідно до законодавства муніципальних органів охорони громадського порядку, на участь в комплексному плануванні протидії злочинності, формуванні правоохоронних комісій і системи контролю за їх діяльністю. Муніципальна поліція, це інститут, який повинен бути створений для покращення системи раціонального перерозподілу функцій і повноважень у сфері правоохоронного управління всіх рівнів.

Формування муніципальної поліції на основі функціонуючих структур охорони громадського порядку не повинно підміняти собою національну поліцію, а спрямувати зусилля на чіткому розмежуванні функцій і повноважень, щодо профілактики та запобігання правопорушень. Цей орган повинен бути побудований на загальних принципах місцевого самоврядування, забезпечити правопорядок на відповідних територіях, мати повноваження вирішувати питання місцевого значення, при умові закріплення повноважень муніципальної поліції в статутах територіальних громад.

Це створить можливості для органів місцевого самоврядування реально стати суб'єктами забезпечення правопорядку, узгодити діяльність і к Напрями подальшого розвитку української державності, забезпечення публічної безпеки та порядку пов'язані з удосконаленням та впровадженням в життя демократичних інститутів взаємодії та співпраці органів влади всіх рівнів та національної поліції.

Результативність такої взаємодії пов'язана з вивченням та використанням позитивного досвіду функціонування сфери поліцейської діяльності зарубіжних країн та пошуком шляхів підвищення ефективності співпраці поліції з органами

влади. Механічне використання навіть успішних прикладів взаємодії влади та поліції демократичних країн посилюють зростання дисбалансів в комунікації та викликають негативні прояви стану правопорядку в територіальних громадах [7].

Таким чином, модель взаємодії місцевих органів самоврядування та національної поліції повинна формуватись у відповідності з історією, ментальністю, локальною ідентичністю, культурою, традиціями, станом соціально-економічного розвитку та активністю інститутів громадянського суспільства певних територій. онструктивну співпрацю поліції з місцевою владою.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

В системі суспільних відносин безпека визначається як основна цінність та благо життєдіяльності людини, особливо актуальною ця проблема є в умовах посилення кризових явищ в економічній, політичній та соціальній сферах. Прийнятий в 2015 році Верховною Радою України Закон України «Про Національну поліцію» започаткував принципові зміни в механізмах правоохоронної діяльності та взаємодії правоохоронних органів з органами місцевого самоврядування в напрямку демократизації правоохоронної діяльності. Нажаль, як констатують науковці і практики, в Законі «Про Національну поліцію» чітко не визначено субординацію між категоріями «публічна безпека», «громадська безпека», «порядок», а також не розкрито їх зміст, що робить нелегітимними ряд функцій правоохоронних органів [18].

Проаналізувавши нормативно-правове забезпечення правоохоронної діяльності в Україні, ми прийшли до висновку, що в Конституції України (ст. 34-36) [25], в Кодексі України про адміністративні правопорушення (гл.14) [9], Кримінальному кодексі України (розд.9, в Законі України «Про правовий режим надзвичайного стану» закріплені поняття «громадська безпека», «громадський порядок», яких нема в новому законі. Навпаки, в новому законі з'явилося поняття «публічна безпека», яке не розкрито і це заважає реалізувати поліціянту функції правопорядку та безпеки громадян. Науковці виходять з того, що «громадська безпека це система зв'язків і відносин, установлених відповідно до техніко-юридичних норм, небезпеку для життя та здоров'я людей, майна державних і громадських організацій, громадян, за умови виникнення особливих умов у зв'язку зі стихійним лихом або іншими надзвичайними обставинами [10]. Фахівці, також визначають «громадський порядок як наявність відповідних правил і норм поведінки, які поширюються на всіх членів суспільства, а також результат їх дотримання» [11]. На нашу

думку, для подолання правової колізії потрібно прирівняти поняття «публічна безпека» з поняттям «громадська безпека», якщо цього не зробити, то прийдеться вносити зміни в 5 тис. правових документів.

У відповідності до Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 4 березня 2016 року «Про Концепц розвитку сектору безпеки і оборони України» від 14 березня 2016 року №92/2016 Національна поліція була визнана «основним органом виконавчої влади забезпечення безпеки і порядку в країні, захисту прав і свобод громадян, запобігання злочинності» [1]. Основними завданнями Національної поліції законодавство визначає:

- забезпечення публічної безпеки;
- інформування публічних органів та громадянського суспільства про реалізацію правоохоронних заходів;
- формування публічної політики в сфері публічної безпеки та порядку;
- примусового виконання судових рішень;
- надання послуг поліцією в сфері безпеки та порядку [1].

Передовий досвід управління органами правопорядку та організації взаємодії органів місцевого самоврядування та поліцейських формувань, в розвинених зарубіжних країнах, асоціюється, перш за все, з реалізацією інноваційних моделей правоохоронної діяльності в територіальних громадах [22]. Українські реалії показують, що переважно, в результаті відсутності практичних напрацювань взаємодії поліції з органами влади на демократичних принципах, вирішення проблем організації співпраці цих інститутів здійснюється в напрямку реалізації політичних інтересів окремих суб'єктів, або через формалізацію застосування зарубіжного досвіду.

Поліцейські органи зарубіжних країн, в залежності від розподілу функціональних обов'язків та обсягу повноважень на різних рівнях управління, мають специфічні особливості, що відображають конкретну форму державного устрою та ступінь централізації в механізмах прийняття управлінських рішень

[22]. Виходячи з цього визначається форма управління, яка може бути жорстко централізована, частково централізована та демократично децентралізована [23].

Перша, визначає адміністративно-директивний контроль уряду, який вибудовує загальні стратегічні напрями, форми та методи діяльності поліцейських органів, директивно корегує взаємодію поліції з органами публічного управління. Переважно, у більшості таких систем, управлінський персонал централізованих органів поліції це невід'ємна частина державної структури. В зарубіжних країнах загальне керівництво публічною безпекою та правопорядком забезпечується спеціальними міністерствами. Прикладами таких централізованих систем функціонування поліції є Франція, Італія, Швеція, Данія та інші країни [13].

Повноваження загальнодержавних органів поліцейського управління щодо територіальних поліцейських формувань обмежені контролем за призначенням керівних посадових осіб, встановленням системи інформації та зв'язку, визначенням загальних правил несення служби, системою фінансування і іншими організаційними питаннями в напів централізованих поліцейських системах. В іншому, територіальні формування або самостійні, або підпорядковуються місцевим органам управління. До таких систем відносяться поліції Великобританії, ФРН, Нідерландів, Японії та деяких інших держав. Децентралізована система управління поліцією характеризується незначною залежністю від центральних органів влади. Подібна система притаманна США [14].

Форми і методи взаємодії поліції з владними структурами і громадськими інститутами безпосередньо залежать і від державного устрою [14]. Так, інструментом всебічного контролю над суспільством, вкрай мілітаризованим і централізованим апаратом є поліція в авторитарних і тоталітарних державах. Керівництво нею здійснюється виключно з центру, тому зв'язок поліції з територіальними органами управління носить, як правило, односторонній, формальний характер. Виключений і громадський контроль за діяльністю

поліції. У боротьбі зі злочинністю поліція має вражаючі успіхи, але масові репресії, які застосовуються щодо всіх, хто хоч чимось не бажаний правлячому режиму, а не тільки кримінального елемента, часто є причиною анти поліцейських настроїв у значної частини населення держав з тоталітарним режимом.

Поліція в демократичній державі розглядається як особливий правоохоронний інститут, який має право застосовувати визначені законодавчо методи примусу для здійснення обмежень у поведінці громадян заради збереження громадського порядку, громадянської безпеки та соціального середовища. Соціальний рейтинг поліції досить високий навіть на при низькому розкритті злочинності, а іноді навіть при нездатності органів правопорядку належним чином протистояти організованій злочинності та корупційним діям [22].

При демократичному виборі, довіра до правоохоронних органів базується на впевненості, що поліція діє в межах методів зменшення кримінальної напруги не обмежуючи права і свободи особистості. Сучасна діяльність поліцейських органів в демократичних державах ґрунтується на принципах економічного і політичного плюралізму, на забезпеченні конституційних прав і свобод особи, на консенсусі у вирішенні соціальних конфліктів.

Правоохоронна діяльність в США, в тому числі в сфері поліції, здійснюється на декількох рівнях, а саме, федеральному, штатів і місцевому. Поліцейська система країни характеризується як децентралізована, а це значить, що в країні відсутній єдиний орган, що координує діяльність поліції, що характерно для багатьох інших країн. Виходячи з цього, рішення з питань компетентності та діяльності поліції приймаються владою штатів, округів і муніципалітетів. При цьому в США існує Міністерство юстиції, в підпорядкуванні якого знаходяться основні, найбільш відомі федеральні правоохоронні відомства, такі як ФБР, DEA, Служба імміграції та натуралізації [16].

Заслуговує на увагу і чіткий розподіл функціональної відповідальності між федеральними, регіональними і місцевими правоохоронними органами США. Таким чином, поліцейські організації штатів і інших адміністративно-територіальних одиниць США незалежні один від одного і від федеральної поліції. Забезпечуючи виконання регіональних правових норм, вони підпорядковуються відповідним регіональним та місцевим владам.

Організаційна структура діяльності поліції в Федеративній Республіці Німеччина не така багатофункціональна і демократична як в США. Вона відображає специфіку адміністративно-територіального устрою країни, обумовленою її федеративною формою. У поліцейській системі виділяють федеральний і земельний рівні, а також муніципальні органи громадської безпеки. В одних землях (Нижня Саксонія, Саар, Шлезвіг-Гольштейн) домінує державна поліція, в інших (Баварія, Гессен) поліція представлена здебільшого муніципальними установами. Найважливішими ланками федеральної поліції Німеччини є: Федеральне відомство з кримінальних справ (кримінальна поліція); Федеральне відомство з охорони конституції (політична поліція і контррозвідка); Федеральна прикордонна охорона; Військова поліція бундесверу; Служба митного розшуку Міністерства фінансів; залізнична, транспортна і повітряна поліція Міністерства транспорту [23].

Федеральна прикордонна охорона і Федеральне відомство кримінальної поліції безпосередньо підпорядковуються федеральному МВС. Ця структура здійснює контроль державного кордону, займається боротьбою з організованою злочинністю, контрабандою наркотиків, нелегальною імміграцією і забезпеченням громадської безпеки на транспорті. До числа завдань Федерального відомства кримінальної поліції належать: здійснення розслідування особливо небезпечних злочинів, боротьба з фальшуванням і правопорушеннями на ринку цінних паперів та вирішення інших питань загальнодержавного значення.

Відповідно до Основного закону ФРН, поліцейська діяльність входить і до компетенції земель. До поліцейських органів регіонального підпорядкування

відносяться: поліція охорони громадського порядку, кримінальна поліція і різні спеціальні служби. У функції поліції громадської безпеки входить запобігання і припинення злочинів, робота по вирішенню окремих видів діяльності і дорожній нагляд. Кримінальна поліція здійснює оперативно-розшукові та слідчі заходи в ті боротьби з тяжкими злочинами. До спеціальних служб належать водна поліція (контроль перевезень небезпечних вантажів) і поліція «оперативного втручання» (силове реагування на масові порушення громадського порядку) [23]. Взаємодія поліцейських сил Німеччини першого і другого рівнів здійснюється шляхом угод між федеральним МВС і МВС земель, а також через постійно діючу раду міністрів внутрішніх справ.

Таким чином, суть розглянутої вище моделі полягає в тому, що «... управління поліцією зосереджується на рівні регіонів (суб'єктів) федерації. Центральний орган в особі Міністерства внутрішніх справ при такому підході реалізує лише ряд загально-координаційних функцій, а також розробки програм підготовки в навчальних закладах. Управління поліцією децентралізоване, таким чином, на рівні земель є свої закони про поліцію, яка забезпечує правопорядок і боротьбу зі злочинністю на рівні земель. Призначення керівників поліції здійснюється також на рівні МВС земель» [23].

При побудові в Україні моделей координації правоохоронних органів з громадами необхідно чітко визначити місце поліцейських органів в системі владних структур в залежності від ступеня децентралізації владних повноважень, саме поліція поряд з армією, органами безпеки, пенітенціарними установами, належить до основних інституцій реалізації силових владних повноважень органів виконавчої влади [20]. В країнах англосаксонської системи права (США, Великобританія) конституційні закони не містять положень про поліцію як ланку виконавчої влади. В першу чергу тут робиться акцент на самостійну і відокремлену діяльність поліції з розслідування злочинів (в повному обсязі), висунення звинувачення і передачі справи на розгляд суду, а не на реалізацію владних повноважень. У країнах же Латинської Америки і Європи (Іспанія, Італія, Франція, Аргентина, Бразилія) в цій частині своїх

функцій поліція, навпаки, підкоряється судовій владі. Участь поліцейських чиновників в розслідуванні злочинів носить тут допоміжний характер [23].

Специфіка поліції як органу забезпечення правопорядку в тих демократичних державах, в яких механізм державного управління досить децентралізований, зумовлює спільні риси, властиві різним поліцейським системам, незалежно від національних особливостей. До їх числа належить багаторівнева побудова поліцейських систем, що полягає в тому, що поліцейські функції виконуються декількома формуваннями, підпорядкованими як загальнонаціональним відомствам, так і місцевій владі. Найбільшою мірою це відображено в діяльності поліції США, де існують понад 40 тисяч самостійних поліцейських формувань.

Досвід зарубіжних країн свідчить про те, що склалась парадоксальна ситуація: з одного боку, у багатьох країнах є в наявності механізм децентралізованого територіального управління діяльністю поліції, з іншого - не менш активну роль в даній сфері продовжує грати державна бюрократія. Такий стан зумовлений «об'єктивною необхідністю поєднувати в умовах плюралістичного розвитку демократичні і авторитарні методи прийняття рішень, що стосуються організації і функціонування державного апарату в цілому, і в тому числі поліцейських сил» [22].

Але все ж в більшості випадків простежується поступовий перехід від децентралізації поліцейських сил до централізованого управління поліцією, а іноді і до прямого її одержавлення. Зворотний процес в світовій практиці не відзначається [22]. Разом з тим активно впроваджуються нові форми і методи організації правоохоронної діяльності, що поєднують в собі галузеве керівництво поліцією і її контроль, здійснюваний як територіальними органами влади, так і різними цивільними інститутами.

В країнах розвинутої демократії відбувається постійний пошук балансу між централізацією і децентралізацією в управлінні поліцейськими силами, науковці і практики наводять ряд аргументів на користь поєднання централізації і децентралізації в єдиний механізм силового адміністрування

[23]. В останні роки в США, Німеччині та інших зарубіжних країнах ведуться інтенсивні пошуки оптимальних способів взаємодії територіальних органів влади і периферійних поліцейських організацій, які не обмежують їх самостійність. Досить ефективним з цієї точки зору визнається укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів про співпрацю та регулярне проведення консультацій з приводу організації поліцейської діяльності в територіальних громадах.

Зарубіжний досвід показує, що найбільш поширеним способом побудови взаємовідносин між територіальними органами влади і поліцейськими формуваннями є угоди між різного рівня суб'єктами правоохоронної діяльності. Ці угоди служать посиленню кооперації, визначенню різних умов взаємодії [23]. За кордоном вже давно визнано доцільним проведення боротьби зі злочинністю за допомогою різних превентивних програм. Це можуть бути програми попередження конкретних видів злочинності, загальнодержавного, регіонального та місцевого рівнів. Головним змістом більшості з них є розширення та активізація співпраці поліції з територіальними органами влади, населенням, різними відомствами і організаціями. А тому така форма є однією з найпоширеніших форм взаємодії перерахованих вище органів і структур.

Великий інтерес представляє організація і проведення різних програм попередження злочинності в деяких країнах Європи, Північної Америки та Азії. У США, наприклад, програми боротьби зі злочинністю поділяються на два основних види: 1. Комплексні програми контролю за злочинністю або стримування її методами попередження, припинення і судового переслідування. 2. Профілактичні, здійснювані як поліцією (зазвичай у співпраці з громадою), так і силами і засобами самої громади. Слід зауважити, що якщо програми контролю над злочинністю здійснюються на всіх рівнях, то програми попередження націлені, як правило, на конкретну профілактику злочинності на місцях. В цьому випадку федеральна влада надає консультативну, фінансову, організаційно-методичну допомогу органам влади на місцях в здійсненні превентивних програм. Аналогічну допомогу від

національних приватних і громадських організацій і фондів отримують місцеві громади і їх організації, які беруть участь в програмах. Головні виконавці програм попередження злочинності це місцеві поліцейські органи і місцеві громади [23].

В США і деяких інших державах приймаються програми у вигляді законів-програмам, наприклад програма по захисту свідків. У цих законах-програмах розкриваються цілі програми, визначаються заходи, що підлягають виконанню, встановлюється перелік органів, відповідальних за здійснення програми, вирішуються питання наділення виконавців необхідними повноваженнями і координації діяльності різних установ, вказуються джерела фінансування, закріплюються контрольні заходи [28]. У процесі здійснення подібних програм основні управлінські рішення приймаються керівними органами відповідних поліцейських департаментів у взаємодії з місцевою владою і керівництвом інших відомств або приватних компаній і організацій, якщо останні залучаються до вирішення тих чи інших питань в рамках конкретної програми [22].

Число різних програм і заходів щодо профілактики злочинності продовжує зростати, що свідчить про прагнення влади, правоохоронних органів та громадськості США домогтися поліпшення результатів у боротьбі зі злочинністю [13]. Найбільше значення для правоохоронних органів мають, як правило, програми, що включають виділення фінансових коштів для підвищення ефективності або вдосконалення будь-якого напрямку поліцейської служби, збільшення чисельності особового складу або посилення технічної оснащеності поліцейських органів .

Таким чином, боротьба зі злочинністю за допомогою різних превентивних програм є одним з доцільних і ефективних методів взаємодії регіональних органів державної влади та територіальних органів охорони правопорядку. Позитивні результати свідчать про суттєві переваги цього методу, в якому найкращим чином реалізується зовнішній вплив на

правоохоронні органи з боку як територіальних органів влади, так і різних цивільних інститутів.

Реалізація таких програм поліцією повинна реалізуватись при сприянні та широкій участі органів державної влади, муніципалітетів, громадськості. Як визначає відомий польський вчений А. Мисюк, «з об'єктивних причин відмовилися від прямої участі в охороні громадського порядку і громадської безпеки (внаслідок необхідності спеціалізації, професіоналізації роботи, постійного зростання витрат на боротьбу зі злочинністю)» [24]. Участь останніх у реалізації даних програм вкрай незначна, формальна, тому і малоефективна. Програми повинні носити системний і комплексний характер з метою посилення взаємодії між поліцією та органами публічної влади за окремими напрямками діяльності. Заслуговує на окрему увагу зарубіжний досвід побудови взаємин поліцейських формувань з представницькими органами влади.

Діюча система законодавчого регулювання питань компетенції поліцейських органів в Україні, їх фінансування, організації, комплектування і навчання не дає можливості, висувати альтернативні варіанти, оцінювати роботу поліції і вносити пропозиції щодо її вдосконалення. В інших країнах діють спеціальні комісії, в які керівництво поліції надає дані про стан та ефективність роботи підпорядкованих органів. Так, у Великобританії МВС регулярно готує для парламенту звіти, що містять аналіз діяльності поліцейських сил. Аналогічним чином представницькі органи регіонального рівня контролюють діяльність поліцейських формувань США. Дуже показовим і дієвим, на нашу думку, для взаємин територіальних органів влади і поліцейських формувань є той факт, що для організації співпраці в сфері правопорядку створюються компетентні для цієї роботи органи і належним чином налагоджено обмін базами даних [24].

Аналіз участі регіональної влади зарубіжних країн у забезпеченні правопорядку показав, що її інтереси в цій сфері досить близькі до інтересів правоохоронних органів, основною метою як територіальних органів управління поліцією, так і регіональних владних інститутів є подолання

протиріччя і досягнення балансу інтересів, що дозволить забезпечити ефективне функціонування поліцейських сил. Збалансована система взаємовідносин органів територіального і галузевого управління поліцією основа поєднання позитивних сторін як централізації, так і децентралізації, використання найефективніших форми і методів комунікації та співпраці, розмежування питань контролю і спільної відповідальності в сфері охоронного права.

Таким чином, характерна риса діяльності поліцейських систем країн демократії це гарантія соціально-економічної та політичної стабільності, достатніх фінансових можливостей, широкої участі в публічному управлінні органами правопорядку регіональних і місцевих влад. Досвід зарубіжних країн показує, що підходи до побудови поліцейських систем найчастіше є проекцією моделі публічного управління даної країни. Неefективність побудови моделі публічного управління в Україні викликає ланцюжкову реакцію побудови неefективних органів поліції, неякісну взаємодію її з владними структурами та необхідність радикальних реформ в обох сферах.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Успішна реалізація реформування Національної поліції України пов'язана з нововведеннями в механізмах прийняття управлінських рішень в системі функціонування та взаємодії органів правопорядку та органів місцевого самоврядування. Ми підтримуємо точку зору науковців в сфері адміністрування публічних послуг, які вважають за необхідне впровадження нової концепції «Поліція громади», що визначається створенням основи для принципової зміни відношення громадянського суспільства до органів правопорядку [13].

Ця концепція повинна будуватись на розвитку соціального капіталу громад, тобто довіри до представників силових структур, на формуванні громадянської позиції ставлення до поліціанта як захисника чи партнера, уособлення, на рівні територіальних громад, функцій поліції з публічною безпекою кожного члена громади. Безпека громадян гарантує сприятливе середовище для розвитку та життєдіяльності територіальних громад, дає можливість змінити ставлення населення України до силових структур.

Децентралізаційні процеси прискорили перехід від традиційних “поліцейських” моделей до моделей сервісно-орієнтованих, які забезпечують безпекові потреби громад шляхом посилення взаємозв'язків та комунікації з національною поліцією. Концепція формування поліції громади це політика та стратегія, які спрямовані на реалізацію комплексу спільних заходів підвищення ефективності контролю за злочинністю. Концептуальні положення «поліції громад» передбачають повну підзвітність поліцейських структур інститутам громадянського суспільства, силову діяльність для реалізації інтересів громад, прийняття правоохоронних рішень на засадах дотримання громадянських прав та свобод [1].

Філософія «поліції громади» це персоналізований підхід до надання правоохоронних послуг, за умови постійної, систематичної діяльності поліцейського на території громади при повній взаємодії з її мешканцями в напрямку розв'язання проблем безпеки їх життєдіяльності [12]. Стратегічні напрями співпраці національної поліції та територіальних громад основні на принципах демократичності, прозорості, відкритості та відповідальності, дотримання стандартів поліцейської служби. Поліцейська служба в сучасних умовах, це орієнтація на інноваційні технології, посилення спеціалізації діяльності поліцейських підрозділів, професіоналізація кадрового складу, етика поведінки тощо.

Розвиток інститутів громадянського суспільства та волонтерського руху в територіальних громадах сприяє формуванню активної громадянської позиції членів територіальних громад щодо інформування органів поліції про протиправну діяльність та небезпеку для здоров'я та життя пересічних громадян, шкоду інтересам держави та громадам. Основними принципами взаємодії поліції та органів місцевого самоврядування повинно стати забезпечення безпеки для всіх громадян на основі спільної їх відповідальності. Поліцейські службовці повинні систематично проходити підвищення кваліфікації, перепідготовку, перенавчання відповідно до нових вимог, викликів, ризиків і небезпек. На рівні територіальних громад повинні бути створені центри навчання для підготовки громадян для конструктивної співпраці та комунікації з поліцією, форумів громад з поліцією, формування місцевого лідерства тощо.

Дослідження досвіду формування концепції «Поліції громади» в Індії, аналіз оцінки взаємодії поліції з штатами показав необхідність розробки унікальних моделей комунікації для кожного з них, зокрема запровадження програм «Друзі поліції» [17] для забезпечення активізації залучення громадянського суспільства у поліцейських заходах, інформування поліцейських органів про злочини та правопорушення, впливу громадян на діяльність поліцейських інститутів в сфері законності, прозорості, відкритості

їх діяльності. Основними функціями «Друзів поліції» є організація патрулювання, допомога в наданні поліцейських послуг, громадському обговоренні законодавчих ініціатив, створення мережі інформаційних служб тощо. Працівниками служби надаються консультативні послуги з надзвичайних ситуацій, правового забезпечення, захисту та правопорядку. Службою використовуються новітні цифрові технології, діють оперативні підрозділи надання швидкої медичної та психологічної допомоги, впроваджуються програми реабілітації.

Проголошена незалежність в Україні забезпечила стартування ряду реформ правоохоронної системи, так у 2015 році, на основі прийнятті Закону України «Про Національну поліцію», відбулись кардинальні зміни існуючої правоохоронної системи та створення необхідних умов для впровадження концепції «Поліція громади». Взаємодію поліцейських інститутів та територіальних громад в Україні реалізує ст.11 Закону України «Про Національну Поліцію», яка підкреслює, що дії поліції здійснюються в «співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на забезпечення їх потреб» [18]. В 2016 році почав впроваджуватись перший пілотний проєкт «Шкільний офіцер поліції»[10], який був розроблений для розв'язання проблем зростаючої злочинності територіальних громадах. В межах проєкту проводяться навчання в школах з питань небезпек, надзвичайних ситуацій, проблем булінгу, наркотичної та мережевої залежності в Інтернеті тощо [23].

У Вінницькому Громадському об'єднанні «Паросток» започатковано поліцейські курси мови жестів, що дає можливість комунікації та спілкування з людьми з вадами слуху, в організації «Спеціальна олімпіада» поліція спільно з органами місцевого самоврядування проводить навчання дітей з аутизмом безпеці, інструктує на випадок надзвичайної ситуації тощо. Кривий Ріг організовує працівникам патрульної поліції та військовим АТО фотопроект про дітей з аутизмом, що постраждали внаслідок конфлікту на сході України [12].

Одеса долучила відділення патрульної поліції до молодіжного еко-проєкту «Синергія», який інформує про проблеми захисту навколишнього середовища.

Адміністративно-територіальна реформа дозволила суттєво змістити акценти організації діяльності правоохоронних органів в напрямку реалізації основних принципів взаємодії та комунікації поліції з органами місцевого самоврядування та громадянським суспільством. В механізмі взаємодії посилились принципи публічності, відкритості, прозорості і посилення відповідальності. Завданням місцевих чиновників, спільно з органами поліції, є розробка заходів підтримки безпекових потреб та інтересів пересічних членів громад, через посилення взаємодії та підвищення довіри суспільства до правоохоронних органів та реалізацію публічної політики поліції в напрямку удосконалення безпекової діяльності.

Завдяки реалізації задекларованих принципів і напрямів роботи поліції можна досягти більшої довіри з боку мешканців територіальних громад, забезпечити повноцінний двосторонній діалог. Важливість принципів проявляється в результативності взаємодії та організації спільної діяльності, забезпеченні виконання поліцейських функцій та безпекових функцій покладених на органи місцевого самоврядування.

Представлені принципи та основні напрями взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування показують, що максимальний захист від загроз мешканців територіальних громад можливий при повній і об'єктивній інформованості обох сторін про ступінь небезпек, суб'єктів що її викликають, комплекс необхідних заходів конкретизованих для кожної окремої ситуації та громади. Поліції громади важливо дотримуватись посадових обов'язків, функціональних обмежень, пов'язаних з посадою, не перевищувати повноваження, не порушувати закони, діяти в інтересах мешканців громад. Якщо поліцейський не в змозі надати істотну допомогу в особливих обставинах, то потрібно радикально змінити принципи роботи поліції, оптимізувати правові норми, мінімізувати адміністративні, наказові, командні та силові методи поліцейських інститутів, в м'якій, демократичній формі

довести громадянам, які дії будуть корисними в нинішній ситуації. Чиновник повинен пам'ятати, що його перше завдання – забезпечити допомогу та захист громадян.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження показало, що організація взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування та мешканцями територіальних громад повинна базуватись на чіткому дотриманні нормативно-правового забезпечення та демократичних принципів поліцейської діяльності для захисту прав і свобод пересічних громадян, посилення їх безпеки та максимального задоволення потреб і інтересів. Перехід до пост індустріального суспільства передбачає максимального використання знань, науки, інтелекту, інформаційного забезпечення для побудови розумних взаємовідносин між місцевими владами, органами правопорядку та громадами.

Організація процесу взаємозв'язку та комунікації поліцейських структур з органами виконавчої влади в напрямку посилення публічної безпеки та правопорядку в територіальних громадах повинна супроводжуватись повною довірою, відкритістю, прозорістю та визначенністю ступеня відповідальності для обох сторін за відповідні дії. Таким чином, робочі процеси, адміністративні дії, механізми прийняття управлінських рішень, як для поліцейських інститутів, так і для владних структур повинні супроводжуватись максимальним доступом до особистої інформації не тільки до приватних аспектів життя, але і матеріального становища суб'єктів. Разом з тим, що стосується доступу до інформації про особисті дані пересічних мешканців територіальних громад, то, якщо навіть громадянин добровільно дозволив розкрити таку інформацію зацікавленим особам, поліцейські інститути повинні це зробити при дотриманні максимальної об'єктивності та публічності. Принципи адміністративної діяльності поліції громад, виходячи з аналізу успішного досвіду зарубіжних поліцейських місцевих демократій, повинні ґрунтуватись на заходах щодо збереження конфіденційності інформації про особисті дані громадян для посилення проти дії злочинності та гарантування публічної безпеки .

Завдання поліції громад мають формуватись на основі задекларованих Законами України «Про Національну поліцію», «Про місцеве самоврядування»,

визначатись основними положеннями Конституції України, забезпечуватись доступом до достовірної та об'єктивної інформації про реальний стан справ, злочинність, небезпеки, загрози, оперативну, слідчу діяльність публічних структур. Неприйнятно публікувати інформацію, якщо вона порушує громадянські права, права і свободи громадських організацій, об'єднань, рухів.

Будь-яка особа, територіальна громада, організація має право отримувати точні, правильні дані про діяльність поліції та органів місцевого самоврядування, принципи і форми їх взаємодії, інструменти прийняття правоохоронних рішень тощо. Для цього необхідно оформити запит у встановленому порядку, дотримуючись законодавчих норм, реалізувати право громадян на отримання повної і достовірної інформації від поліції та органів місцевого самоврядування через ЗМІ, інтернет, державні органи, різні інстанції, за винятком даних, які обмежені законодавством і можуть зашкодити державним інтересам.

Важливим напрямом покращення взаємодії поліції громад та органів місцевого самоврядування повинне стати систематичне оприлюднення звітності про спільні програми, проекти, дії, які щорічно реалізуються територіальними громадами в напряму захисту прав і свобод мешканців, попередження загроз і небезпек, як громаді в цілому так і кожному окремому громадянину. Як саме повинна надаватись така інформація, з якою періодичністю, для вирішення яких пріоритетних питань безпеки громад, в якому порядку має визначатись нещодавно прийнятим в Україні Муніципальним кодексом та іншими законодавчими актами виключно в інтересах громадян. В цих нормативно-правових актах повинно чітко бути визначено, хто повинен нести відповідальність за правопорушення, зростання загроз і небезпек для територіальних громад, які спільні дії і рішення потрібно реалізувати поліції громад та органам місцевого самоврядування для підвищення ступеня публічної безпеки. Чинними нормативно-правовими актами встановлено, що завданням поліції є надання повних даних про їх діяльність, форми оприлюднення її, альтернативи отримання даних через

організацію прес-конференцій, форумів тощо. Закон декларує можливість формування статистичної документації, довідкових матеріалів, надісланих зацікавленим особам. Діяльність поліції, як правило, спрямована на забезпечення максимальної довіри громадськості до правоохоронних органів, повинна бути мотивованою і мати очевидні ефекти для громадян, розумітись громадськістю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року "Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України": Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92. 2016.
2. Петрушенко В.Л. Тлумачний словник основних філософських термінів / В.Л. Петрушенко. - Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2009. 264 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. - Київ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.
4. Лекторский В.А. Новая философская энциклопедия: в 4 т. [Электронный ресурс] В.А. Лекторский. М.: Мысль, 2001. Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/852/%D0%9E%D0%91%D0%AA%D0%95%D0%9A%D0%A2. Загл. с экрана.
5. Зозуля І.В. Поняття безпеки в кримінальному законодавстві України та за його межами. І.В. Зозуля. Право і безпека. 2002. №2. с.44-52.
6. Зозуля І.В. Громадська безпека як об'єкт захисту за адміністративним і кримінальним законодавством України. І.В. Зозуля. Право і безпека. 2003. Т.2. №1. С. 76-83.
7. Зозуля І.В. Общественная безопасность: сущность и некоторые теоретические аспекты. Зозуля І.В. Проблемы формирования профессионального ядра органов внутренних дел: материалы Международной научн. - практ. конф. Алматы. ООН и РИ Р Академии МВД Республики Казахстан. 2003. С.90-99.
8. Басов А.В. Забезпечення громадської безпеки: поняття та зміст. Басов А.В. Адміністративне право і процес. 2012. №2. С. 84-91.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 07.12.1984. № 51. Ст.1122.

10. Беззубов Д.О. До поняття концепту суспільної безпеки (адміністративний аспект). Д.О.Беззубов. Бюллетень Мін-ва юстиції України. 2013. №5. С. 73-79.

11. Саманюк Э.В. О соотношении понятий «общественная безопасность» и «общественный порядок». Э.В. Саманюк. Молодой ученый. 2014. №3. С.671-675.

12. Проневич О.С. Роль і місце поліції в системі органів публічної адміністрації Польщі. О.С. Проневич. Форум праваю 2010. № 4.

13. Кернз Волтер. Вступ до права Європейського Союзу : навч. Посібник : пер. з англ. Волтер Кернз : под общ. Рук. В.С. Ісакович. Київ: Знання, 2002. 381с.

14. Тріска І.І. Особливості визначення правочину таким, що порушує публічний порядок. Тріска І.І. Левицька В.В.

15. Зозуля І.В. Закон України "Про Національну поліцію": публічна чи громадська безпека? І.В. Зозуля, О.І. Довгань . Форум права. 2015. № 5. С.85-92.

16. Фатхутдінов В.Г. Частотність операціоналізації та контекстуальність використання терміна "публічна безпека" в Законі України "Про Національну поліцію України" [Електронний ресурс] В.Г. Фатхутдінов. Режим доступу: <http://goalint.org/chastotnist-operacionalizacii-takontekstualnist-vikoristannya-terminu-publichna-bezpekav-zakoni-ukraini-pro-nacionalnu-policiyu-ukraini>. Назва з екрана.

17. Крищенко А. Є. Особливості визначення терміна "публічна безпека і порядок" А. Є. Крищенко. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 1. С. 206-214.

18. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст.379.

19. Про затвердження Положення про Національну поліцію [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877.

Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>. Назва з екрана.

20. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22 верес. 2005 р. № 2899-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст.565.

21. Кулешов Р.В. Полицейская система Австрии: Монография. М.: ВНИИ МВД России, 2004. С. 4.

22. Князев В.В., Сазонова Н.И., Жмыхов А.А., Заморина Т.Ю. Полицейские системы зарубежных государств. М.: ВНИИ МВД России, 2004. С. 4.

23. Балтовский А.А. Организация деятельности полиции зарубежных стран. Учебное пособие. Саратов, 2007. С. 5.

24. Мисюк А. Полицейские системы в мире: Накопленный опыт и направления развития // Варшава: «Przegląd PoNсуру», 1996. №№ 2. С. 8-19.

25. Конституція України. ВВР України.1996.№ 30.Ст.141.

26. Закон України «Про місцеве самоврядування» 21 трав. 1997 р. Верховна Рада України, Закон від 21.05.1997 № 280/97- ВР

27.Муніципальний кодекс України. 25 лют. 2021 р.